

Univerzita
obraný

Centrum bezpečnostních
a vojenskostrategických studií

Datum 14. 4. 2023

AKTUÁLNÍ VÝVOJ VÁLEČNÉHO KONFLIKTU NA UKRAJINĚ

Předložený text je analytickým materiálem, popisujícím politicko-bezpečnostní a strategické souvislosti vývoje válečného konfliktu na Ukrajině. Názory, závěry, hodnocení a případná doporučení, zde vyjádřená a předpokládaná, jsou výhradními názory autora a nepředstavují postoje či stanoviska Ministerstva obrany nebo jiné vládní agentury ČR. Podklady pro analýzu vychází z veřejně dostupných zdrojů, některé informace týkající se přímo situace na Ukrajině nebo v Ruské federaci nelze ověřit z nezávislých a důvěryhodných zdrojů a není možné zcela zajistit jejich pravdivost, úplnost a objektivitu.

1. Jaká je aktuální situace na frontě, jak se změnila řekněme třeba od Vánoc? Je tam znatelný nějaký posun?

V současné době je pro vedení operační činnosti v celé délce frontové linie charakteristické opětovné snížení dynamiky. Už delší dobu je zjevné, že se situace znovu dostala do fáze statického opotřebovacího konfliktu, kdy ani jedna strana není vojensky schopna zvrátit vývoj ve svůj prospěch. Tato situace je dána tím, že ani Rusko, ani Ukrajina v současné době nedisponují dostatečným vojenským potenciálem, především kapacitou mechanizovaných jednotek s potřebnou palebnou silou s podporou těžkého dělostřelectva a leectva, díky kterému by byly schopny vytlačit protivníka z obsazeného území a získat operačně i strategicky významný úspěch. Probíhající lokální střety v centrální části fronty, tedy v oblasti Bachmutu a nově i v jižním směru na Avdijivku, Marjinku, nemají zásadní strategický význam a vedou na ruské i ukrajinské straně spíše k poměrně rychlému vyčerpání sil a snížení bojeschopnosti. Celkově lze říci, že situace dospěla do kulminačního bodu, kdy veškeré akce nevedou k žádnému podstatnému výsledku a kdy ani jedna strana nemá dostatek sil na převzetí operační iniciativy.

V každém případě by tento vývoj mohl vyhovovat spíše ukrajinským obráncům, i když i zde je patrná vyčerpanost jednotek, které se nachází na frontě už dlouhou dobu bez možnosti obměny čerstvými silami. Za dané situace by se Ukrajina mohla soustředit na vedení lokálních úderů ve snaze postupně otupit sílu ruských jednotek a docílit jejich stažení z okupovaného území. Ovšem tento způsob vedení operace má spíše charakter partizánské války, je časově hodně náročný a nedá se absolutně předpokládat, že by se

tímto způsobem dala nahradit rozsáhlá ofenzivní akce vedoucí k dosažení plánovaného politického a vojenského cíle, tzn. vytlačit okupanty z celého území Ukrajiny a obnovit její teritoriální integritu, tak jak byla před rokem 2014.

2. V zimě se mluvilo o ruské ofenzivě, byla, splnila očekávání? Je možné očekávat další ofenzivu z ruské strany?

O předpokládané rozsáhlé ruské ofenzivě se hovořilo prakticky od loňského července, kdy prezident Putin vyhlásil operační přestávku poté, kdy ruská armáda dobyla ukrajinský Lysyčansk, dosáhla hranice Luhaňské oblasti a získala tak vojenskou kontrolu nad většinou částí této oblasti. Od této chvíle nedošlo k žádnému zásadnímu přeskupení sil a prostředků ruské armády a jejich koncentraci do určitého území frontové linie s tím, že by došlo k překvapivému a soustředěnému úderu pozemních a vzdušných sil na pozice ukrajinských jednotek, což by mohlo být klasifikováno jako ofenzivní činnost.

I když ruská strana provedla v uplynulých měsících řadu dělostřeleckých, raketových či leteckých útoků, především s pomocí bojových dronů, na důležité vojenské i civilní cíle po celém území Ukrajiny, nelze v žádném případě hovořit o přípravě nebo dokonce vedení rozsáhlé ofenzivní činnosti v důležitých úsecích frontové linie. To byl i případ centrální části frontové linie, tedy oblast Bachmutu a na ni bezprostředně navazující linii Lyman – Lysičansk. Pro tuto část operace bylo příznačné, že se již od počátku poukazovalo na malou strategickou hodnotu této oblasti, v níž se nenachází žádné důležité vojenské objekty, dopravní uzly, ani důležité průmyslové podniky.

Pokud jde o další vývoj ofenzivní činnosti Ruska, pak se hovoří o údajném soustředění ruských mechanizovaných a tankových jednotek jižně od Bachmutu, na čáře Avdijivka – Marjinka – Vuhledar, což by mohlo naznačovat snahu ruského velení připravit rozsáhlejší ofenzivu s přesahem do oblasti Chersonu, kde se od podzimu soustřeďují ruské síly, poté co byly staženy ze západní strany delty Dněpru. Zde by mohlo ruské velení usilovat o zajištění pozemního přístupu na Krym a dále pak o snahu odříznout Ukrajinu od přístupu k Černému moři.

Ovšem otázkou je, zdali ruská strana dokáže soustředit patřičnou palebnou sílu na zemi, ve vzduchu, případně podporu z moře. A to se zdá být pro Rusko v současné době dosti velký problém. Vedle toho je zde i otázka početního stavu jednotek. I když nelze zcela vyloučit, že se na Ukrajině objeví ruské zálohy a další síly k podpoře či obměně stávajících nasazených jednotek, efektivní dopad na skutečnou bojovou schopnost Ruska nebude pravděpodobně dostačený k tomu, aby nastal výrazný postup do hloubky ukrajinského území. Důvodem je i to, že Rusko v současné době nedisponuje rezervními silami, u kterých by po zmobilizování proběhl takový vojenský výcvik, který by vedl ke zvýšení úderné síly na frontě.

3. Nyní se hovoří o protiofenzivě Ukrajiny, lze ji skutečně čekat? Případně kdy možná, v jakých (v jakém) směru? Kolik by případně měli Ukrajinci na protiofenzivu možností? Kdyby ta jedna zklamala, není tam pak riziko, že spojenci budou zklamáni a sníží vojenskou pomoc? Jaká tam jsou rizika?

V případě ukrajinské protiofenzivy by pravděpodobným cílem byla jižní oblast Záporoží a Chersonu, kde by mohlo dojít k odříznutí Ruska s anektovaným Krymským poloostrovem. Avšak se vši pravděpodobností zde se nachází těžiště zájmu i ruské armády pro vedení případné ofenzivy. Jižní část frontové linie tak bude v nejbližším období novým centrem střetů mezi ruskými a ukrajinskými jednotkami. Ovšem opět je zde principiální otázka související s každou operací: které straně se podaří dříve zkoncentrovat dostatečné síly a prostředky a nasadit je, s využitím momentu překvapení, v místě, kde je protivníková slabina. Bohužel, Ukrajina potenciál k soustředění takového množství sil v současné době nemá. Ostatně i v uniklých amerických zpravodajských informacích se uvádí pochybnosti o potenciální ukrajinské protiofenzivě, která by mohla dosáhnout pouze skromných územních zisků proti ruským silám. Místo soustředění se na tvrdou protiofenzivu, jako reakci na ruskou operační činnost, by se měly ukrajinské síly soustředit na činnost defenzivní a na snahu otupit intenzitu ruského útoku, tak jako tomu bylo v předchozím období. Za stávající situace, pokud jde o dodávky materiálu ze Západu a stav ukrajinského válečného hospodářství, by to bylo adekvátní řešení.

4. Projevila se už nějak na frontě nově dodaná technika ukrajinské straně? Tanky?

Aktuální analýzy hovoří o tom, že Západ zatím nedal Ukrajincům dostatek zbraní proto, aby zaručil úspěšnou protiofenzivu. Celkový poměr těžké techniky i letectva jde stále ve prospěch Ruska, což je sice faktor důležitý, ne však rozhodující pro vítězství ve válce. Zásadní dodávky techniky, hlavně tanků, obrněných vozidel, dělostřeleckých a raketových kompletů či letadel a vrtulníků západní provenience, které by mohly za určitých okolností změnit poměr sil na bojišti, se očekávají v horizontu týdnů až měsíců, některé zdroje hovoří o období do začátku léta. Nicméně, pro úspěšné vedení operace by Ukrajina potřebovala dosáhnout poměru zbraní na bojišti minimálně 3 ku 1 ve svůj prospěch, což bude velice náročné. Na straně druhé, ať už bude počet této techniky jakýkoliv, nelze to automaticky považovat za změnu ve vývoji konfliktu ve prospěch Ukrajiny. Rozhodujícím faktorem, který může zvrátit vývoj konfliktu je především schopnost velení operace efektivně a koordinovaně zasadit jednotky s daným typem techniky ve vhodnou chvíli na patřičném místě.

5. Jak by se mohla situace vyvíjet do léta, co lze zřejmě čekat?

I když se hovoří o plánování ofenzivní činnosti na obou stranách, vývoj situace nenasvědčuje tomu, že bychom se nejbližším období měli stát svědky dramatické změny na ukrajinském bojišti. Přelévání omezené ofenzivní činnosti a stagnace naznačuje, že ani jedna strana konfliktu nemá dostatečný vojenský potenciál k provedení bojové činnosti, která by vedla k operačně významnému efektu a zvrátila by vývoj konfliktu na svou stranu. Paradoxně, tento stav nahrává tomu, že by se mohlo přistoupit k jednáním o mírovém řešení sporů mezi oběma zeměmi. Situace, která nastala, by mohla být

spouštěcím momentem k diplomatickým jednáním a řešení kompromisu, který by ideálně obě strany považovaly za své vítězství. To už ale určitě nebude výsledkem umění na bojišti, ale uměním diplomacie.

Pro ČTK zpracoval: plk. gšt. v zál. Ing. Zdeněk Petráš, Ph.D.